

Ο ΕΠΙΤΙΜΟΝΟΣ
ΑΝΑΤΙΝΟΣΤΗΣΑυτή την Κυριακή ο **Σπύρος Μοσκόβου**, διευθυντής του ελληνικού προγράμματοςτης Deutsche Welle, διαβάζει το βιβλίο του **Αντρέας Ντέφνερ «Το ελληνικό καφεμαντείο»** για τη σύγχρονη Ελλάδα, την κρίση και την ελληνική νοστορπία. Ο Ντέφνερ είναι απόγονος του Μιχαήλ Δέφνερ, ο οποίος διδασκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Γλωσσολογία και Λατινικά

«**Το ελληνικό καφεμαντείο**» ήταν να εκδοθεί στη Γερμανία το περασμένο καλοκαίρι. Ο εκδοτικός οίκος ανέστειλε την έκδοσή του λόγω του αμνηστιακού κλίματος που υπήρχε στη Γερμανία για την Ελλάδα»

Είνα φεβρουάριος και στην Αθήνα προμηνείται μπόρα, μια από εκείνες τις παροδικές αττικές καταιγίδες. Δύο Γερμανοί ξεκι-

νουν αυτή την ώρα έναν περπατό στο Αΐνεκροταφείο. Ο ένας είναι ο Αντρέας Ντέφνερ, ανώτερο στέλεχος του γερμανικού υπουργείου Υγείας και επιδόξος συγγραφέας ενός βιβλίου για την Ελλάδα. Η άλλη είναι η αρχαιολόγος Γιούτα Σπρότσεκ που ως μέλος του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου κάνει ανακαφές στον Κεραμεικό. Θέλει να δείξει στον Ντέφνερ τον τάφο ενός μακρινού συγγενή του, του Μιχαήλ Δέφνερ που έζησε στην Αθήνα από το 1871 ως το 1934, οπότε πέθανε, διδάσκει στο Πανεπιστήμιο Γλωσσολογία και Λατινικά, μελέτησε την τοακωνική διάλεκτο, διέτελεσε υποδιευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης και δόσκαλος γερμανικών του Ελκενδέρμπου Βενζέλου. Ο περπατός αυτός, καρδιά του στην ιστορία της οικογένειάς, σπουδή της νεοελληνικής ιστορίας και μέλετ της σχέσης των Ελλήνων με τον θάνατο, θα γίνει ένα από τα κεφάλαια του βιβλίου του Ντέφνερ.

Κυκλοφόρησε στα μέσα του 2010, εν μέσω της «ελληνικής κρίσης», με τον τίτλο «Το ελληνικό καφεμαντείο», 18 συνολικά περιπατό με εναλλασόμενους συνοδούς στα πιο διαφορετικά μέρη της Ελλάδας. Είναι ένας πρωτότυπος ταξιδιωτικός οδηγός: μια ξενάγηση στα ελληνικά αξιοθέατα, αλλά και μια ξενάγηση στην ελληνική νοστορπία. «Έιχα κλείσει συμβόλαιο με έναν οικοπριν από δυο χρόνια», μας έειπε ο συγγραφέας, «και το βιβλίο προβλεπτόταν να εκδοθεί το καλοκαίρι του 2010. Τον περασμένο φεβρουάριο είχε περάσει κιόλας την πρώτη διοδίων. Και μου τηλεφώνησε μια κοπέλα η εκδότρια για να μου πει ότι η ελληνική κρίση την προβλημάτιζε και σκεφτόταν να αναβάλει την έκδοση για τρία ως τέσσερα χρόνια, μήπως και δεν πονήσει το βιβλίο λόγω του αμνηστιακού κλίματος. Και έτσι

απευθύνθηκα σε έναν μικρό οικο και το έβγαλα μόνος μου».

Στο βιβλίο ο συγγραφέας, και μαζί του ο αναγνώστης, περιδιαβάζει πότε το Κολωνάκι με τη συγγραφέα Λένα Διβάνη, πότε το χιονοδρομικό κέντρο Πετρούλίου στην Πίνδο με τον Κώστα, πότε τη Σαλαμίνα, με το εκλεκτό χταποδάκι της, μαζί με έναν απόστολο αξιωματικό και πότε τη γερμανική Κατοχή στην Ελλάδα με τη βοήθεια ενός νεποδοσκαλού στο Τολό. Στο Τολό ξεκίνησε πριν από 15 και πλέον χρόνια και η ελληνική περπατήτρια του Αντρέας Ντέφνερ. Ένας καθηγητής είχε προτείνει στην τάξη να κάνει τη μεγάλη εκδρομή μετά το αρτολόγητο στην Ελλάδα κι έτσι ο Ντέφνερ κατέληξε στο Τολό, δέθηκε με μια φιλόξενη οικογένεια και ανέκτησε μια καινούργια πατρίδα, της δικής του επιλογής. «Γιόρσεξα», μας έειπε, «οι όποτε πήρα φίλους για πρώτη φορά μαζί μου στην Ελλάδα είχαν στην αρχή προβλήματα με την ελληνική νοστορπία. Για παράδειγμα, ο Έλληνας ξέρεει ότι όταν έχει πρόβλεβ και ο άλλος δεν έρθει στην ώρα του δεν σημαίνει κακή πρόβλεψη. Για τον Γερμανό αυτό δεν είναι αυτόντο. Πολλοί τουρίστες μάλιστα δεν αναμνηστικά στην ελληνική νοστορπία και χαλάει οι ίδιοι τις διακοπές τους».

Μέσα από μια αλληλουχία τοπίων και σκηνών της καθημερινότητας ο Αντρέας Ντέφνερ εισάγει με τρόπο γοητευτικό τους συμπατριώτες του στα «μυστήρια» του νεοελληνικού βίου. «Και στη Γερμανία πίνουνε καφέ», μας έειπε, «νομίζω μάλιστα ότι η κατά κεφαλή κατανάλωση είναι μεγαλύτερη. Στην Ελλάδα όμως ο καφές είναι μια άλλη τελετουργία με πολλή καλή λειτουργία. Επρόκειτο στην Αθήνα να δω έναν δικηγόρο και μου έειπε αντί να συναγμθώ με στο γραφείο του να πήγα για καφέ και να τα συζητήσουμε! Οι Γερμανοί είναι πολύ πιο κλειστοί, κάνουν τις δουλειές τους ανάμεσα στους τέσσερις τοίχους. Οι Έλληνες βγαίνουν έξω αναζητούν την επαφή».

Μέσα από μια αλληλουχία τοπίων και σκηνών της καθημερινότητας ο Αντρέας Ντέφνερ εισάγει με τρόπο γοητευτικό τους συμπατριώτες του στα «μυστήρια» του νεοελληνικού βίου. «Και στη Γερμανία πίνουνε καφέ», μας έειπε, «νομίζω μάλιστα ότι η κατά κεφαλή κατανάλωση είναι μεγαλύτερη. Στην Ελλάδα όμως ο καφές είναι μια άλλη τελετουργία με πολλή καλή λειτουργία. Επρόκειτο στην Αθήνα να δω έναν δικηγόρο και μου έειπε αντί να συναγμθώ με στο γραφείο του να πήγα για καφέ και να τα συζητήσουμε! Οι Γερμανοί είναι πολύ πιο κλειστοί, κάνουν τις δουλειές τους ανάμεσα στους τέσσερις τοίχους. Οι Έλληνες βγαίνουν έξω αναζητούν την επαφή».

Αναρωτιέται κανείς, με πόσους φίλους της Ελλάδας στη Γερμανία, με άλλους τόσοι διατακτικούς Γερμανούς που τελικά εξοικειώθηκαν μαζί μας, σε ποιο κοινό απευθύνονταν τελικά τα ταξιδιολογικά άρθρα και ονόματα του γερμανικού δικτύου κατά τη διάρκεια της «ελληνικής κρίσης». «Πολλοί δημοσιογράφοι», απαντά ο Ντέφνερ, «απλά δεν ήταν καλά ενημερωμένοι για το πώς λειτουργεί το ελληνικό σύστημα. Από την άλλη η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα της ευρωζώνης που ενεπλάκη στην κρίση των υπέρογκων χρεών κι έτσι είναι

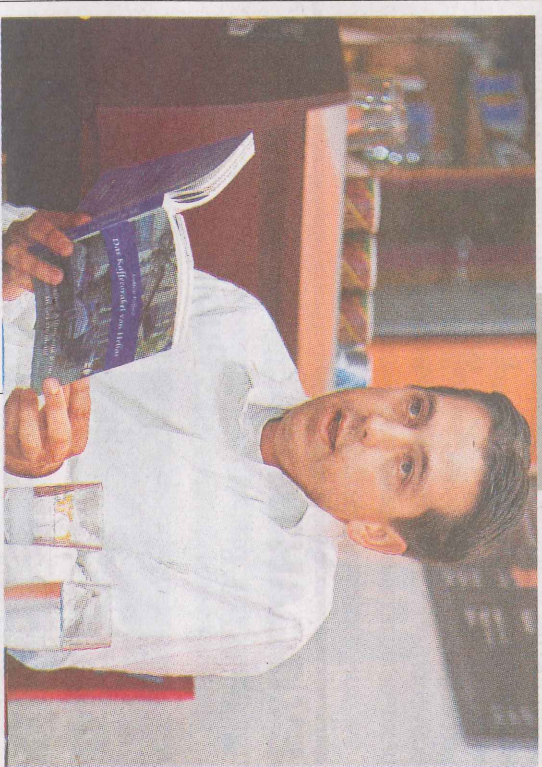
ξένον ρόλο και τα στερεότυπα. Δεν ήταν δύσκολο εκείνη τη στιγμή να γελοιοποιήσουν τον χαλαρό και άνετο ελληνικό τρόπο ζωής». Η όλη προσοχή του Αντρέας Ντέφνερ έγκειται ακριβώς στην ελάνγκση της δικής του αντίθεσης για την Ελλάδα, έτσι ώστε να προκύψει ένα χρήσιμο αναγνωστικό εισαγωγής στα καθήκοντα. Κλείνουμε με μια ομολογία του συγγραφέα: «Το αργότερο από το 1974 και μετά οι ελληνογερμανικές σχέσεις ήταν πολύ καλές και είχαν την εντύπωση ότι χρόνο με τον χρόνο αναποδογίγαν την Ελλάδα όλο και πιο πολύ. Και αντίστροφα, παρά τα όσα συνέβησαν στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, σχεδόν ποτέ όλα αυτά τα χρόνια στην Ελλάδα δεν μου έτυχε να με πουνε «Ναζί», όπως συμβαίνει με γερμανούς τουρίστες σε άλλες χώρες. Και για πρώτη φορά τον περασμένο Δεκέμβριο που ήμουν κοντά στην Καλαμάτα με πρότισε κάποιος αν είμαι από τη Γερμανία, «τη χώρα των ναζί που τολμά να βρίζει κι από πάνω τους Έλληνες». Νομίζω ότι οι καμινάδες των ΜΜΕ κατέστρεψαν ορισμένα πρόγματα και είναι πραγματικά κρίμα».

ANDREAS DEFFNER
Das Kaffeeort der Hellen
Hellas. Abenteuer, Alltag und Krise in Griechenland
(Το ελληνικό καφεμαντείο. Περιπέτειες, καθημερινότητα και κρίση στην Ελλάδα)
Εκδόσεις Re Di Roma (Remscheid), 2010, σελ. 214, τιμή 12,95 ευρώ

Αυτή την Κυριακή ο **Σπύρος Μοσκόβου**, διευθυντής του ελληνικού προγράμματος της Deutsche Welle, διαβάζει το βιβλίο του **Αντρέας Ντέφνερ «Το ελληνικό καφεμαντείο»** για τη σύγχρονη Ελλάδα, την κρίση και την ελληνική νοστορπία. Ο Ντέφνερ είναι απόγονος του Μιχαήλ Δέφνερ, ο οποίος διδασκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Γλωσσολογία και Λατινικά

Αυτή την Κυριακή ο **Σπύρος Μοσκόβου**, διευθυντής του ελληνικού προγράμματος της Deutsche Welle, διαβάζει το βιβλίο του **Αντρέας Ντέφνερ «Το ελληνικό καφεμαντείο»** για τη σύγχρονη Ελλάδα, την κρίση και την ελληνική νοστορπία. Ο Ντέφνερ είναι απόγονος του Μιχαήλ Δέφνερ, ο οποίος διδασκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Γλωσσολογία και Λατινικά

ΤΟ ΒΗΜΑ *online*
www.tovima.gr

ΤΟ ΒΗΜΑ
παντού

